

Tips voor in de klas aansluitend bij de activiteit 'Biodiversiteit onder druk'

In dit document kan je enkele tips en handige websites terugvinden om met de inhoud van de activiteit 'Biodiversiteit onder druk' verder aan de slag te gaan in de klas. In de bijlage onderaan het document kun je ook **de ingevulde versie van het werkblad** terugvinden als leidraad.

1. **Brief naar je toekomstige zelf**

Tijdens de activiteit leerden de leerlingen over oorzaken, gevolgen en oplossingen van klimaatverandering en biodiversiteit. Om leerlingen hier verder over te laten reflecteren, kunnen ze een e-mail sturen naar zichzelf in de toekomst via de volgende website: [FutureMe: Write a Letter to your Future Self](#)

De termijn waarop de brief zal aankomen kunnen de leerlingen zelf instellen. Op korte termijn kan je er met de leerlingen verder mee aan de slag. Maar het kan ook een brief zijn die de leerlingen binnen enkele jaren ontvangen.

Om de leerlingen op weg te helpen, kan je hen de volgende vragen meegeven:

- Onderneem je al acties om de klimaatverandering tegen te gaan, zou je graag meer willen doen in de toekomst?
- Hoe denk je dat Vlaanderen/België zal veranderen door de gevolgen van de klimaatverandering? Denk je dat je dit in de toekomst zal merken?
- Vertel over je favoriete plek in de natuur, ziet deze er nog hetzelfde uit in de toekomst?

Als bijkomende opdracht kan er gebruik gemaakt worden van de toekomstbeelden van Natuurpunt voor brieven op langere termijn. Hoe willen de leerlingen dat hun stad/gemeente er over 5 – 10 jaar uitziet? Hiervoor kunnen ze inspiratie halen uit de verschillende [toekomstbeelden](#).

The screenshot shows the FutureMe website interface. The main heading is "Write a letter to your future self". Below it, there is a sub-heading: "Write. Pick a receiving date. Send. Verify. That's it 😊". A note states: "Your letter is safe with us - we've sent over 20 million letters in 20 years!". There is a large orange button labeled "HELLO!" with a cartoon character and the text "How does FutureMe work?". On the right side, there is a form titled "YOUR FUTURE LETTER" with a text area containing "Dear FutureMe,". Below the text area, there are options for "DELIVER IN" (6 months, 1 year, 3 years, 5 years, Choose a date) and "MAKE THIS LETTER" (Private, Public, but anonymous). There is a field for "YOUR EMAIL ADDRESS" with a placeholder "Please enter an email". A large orange button at the bottom says "SEND TO THE FUTURE!". At the very bottom, there is a small disclaimer: "You will receive a confirmation email - please make sure your email address is correct! By writing a letter and signing up for FutureMe you agree to the Terms of use".

2. Uitbreiding op kwadranten

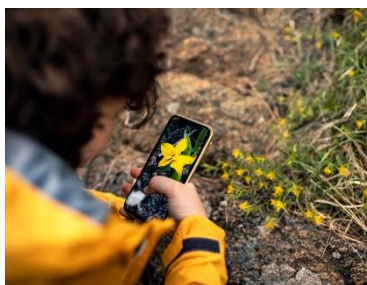
Als uitbreiding op de kwadrant-oefening uit de activiteit, zijn er ook verschillende mogelijkheden om in de eigen schoolomgeving de biodiversiteit te onderzoeken. Enkele van onderstaande voorbeelden werden al opgesomd in de voorbereidende presentatie, we geven het hier graag nog eens mee:

- Download [de gratis app Obsidentify](#), deze app kan meer dan 22.000 wilde planten en dieren herkennen. Maak een foto, open de app en kom in één klik te weten welk dier of welke plant je voor je hebt.
- Maak kwadranten met plooiometers en laat leerlingen er enkele onderzoeken in de schoolomgeving of onderzoek een lijntransect.

Verdeel de leerlingen in groepen en maak er een challenge van:

- Organiseer een **plantenwandeling**. Laat de leerlingen alle wild groeiende planten op naam brengen en toon aan dat ook 'onkruid' heel divers kan zijn.
- Ga op **insectenjacht** op de speelplaats of schoolomgeving. Je kan dit bijvoorbeeld koppelen aan het maken van een insectenhotel om de biodiversiteit meer kansen te geven.
- Organiseer een **Bioblitz**
- Maak een **soortenbingo** van soorten die voorkomen in de omgeving.

Vlieg eens buiten met je leerlingen op de MOS-buitenlesdag, meer informatie is terug te vinden op [deze website](#).

3. Mitigatie/adaptatiebingo

Maak samen met de leerlingen een wandeling of laat de leerlingen in groepjes een wandeling maken in de schoolomgeving met onderstaande mitigatie/adaptatiebingo. Na de wandeling kun je bespreken met de groepjes wat ze zijn tegengekomen. Voor de nabespreking kun je de volgende vragen gebruiken:

- Heeft je groepje een rij/kolom kunnen vullen, of het hele kaartje?
- Waar en op welke manier hebben jullie de maatregelen gezien vanop de bingo? (vb. bushalte voor openbaar vervoer, zonnepaneel op dak, een vegetarisch gerecht op een menukaart,...)
- Zijn er zaken die nog beter zouden kunnen in de omgeving. Wat ben je bijvoorbeeld niet tegengekomen?
- Had je dit resultaat verwacht?

Zie in bijlage onderaan voor de mitigatie/ adaptatiebingo in A4-formaat.

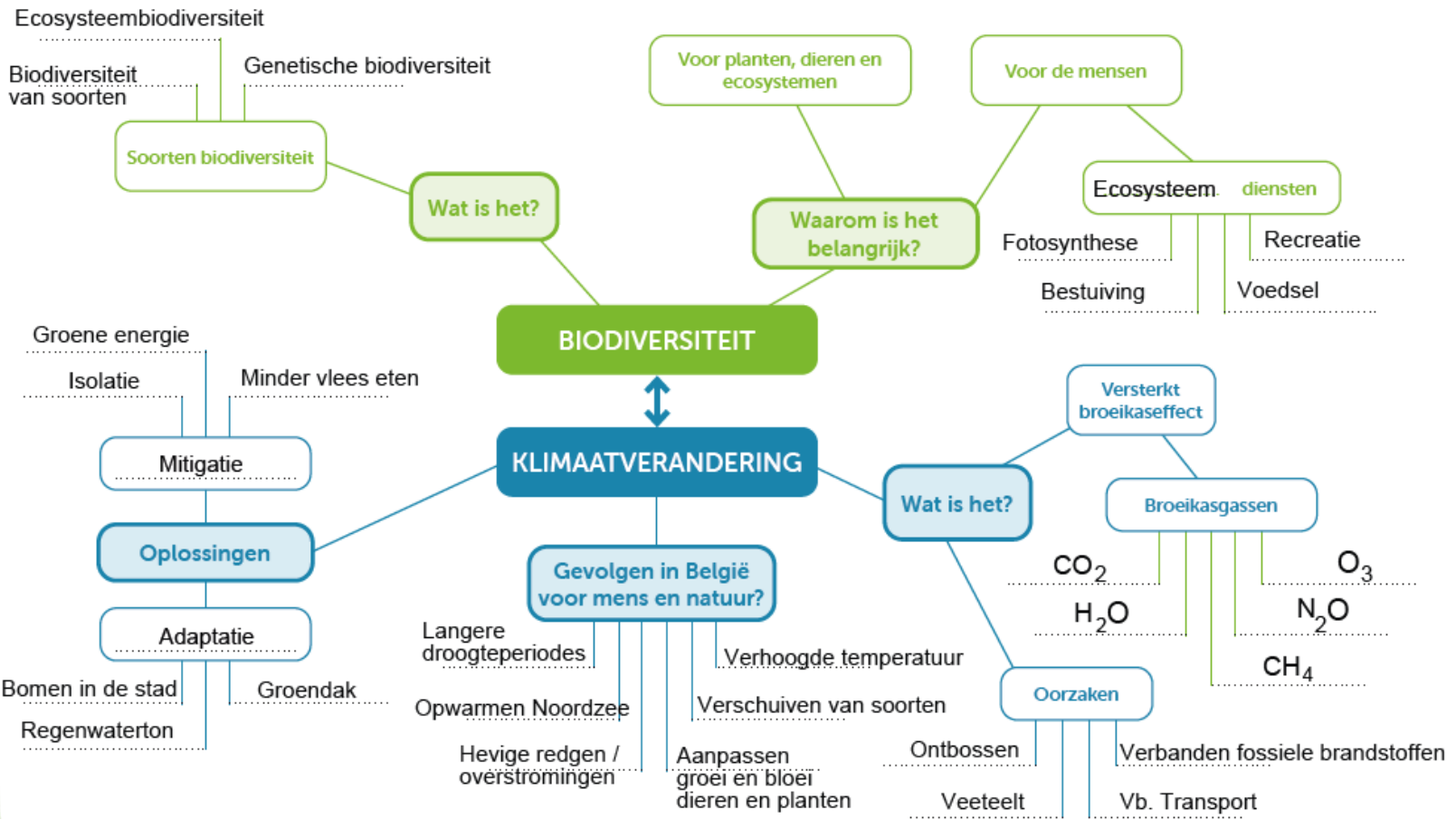
4. Interessante websites

Thema	Inhoud	Link naar de website
Klimaatverandering	Informatie over de oorzaken, gevolgen en oplossingen van klimaatverandering aan de hand van een mindmap met bijhorende uitleg.	Klimaatverandering: oorzaken, gevolgen en oplossingen (mindmap en tekst) (mosvlaanderen.be)
Overshoot day	Informatie over de ecologische voetafdruk in België voor het jaar 2022. Het rapport gaat dieper in op de thema's voedsel, klimaat, bossen, oceanen en biodiversiteit.	NL_WWF_Overshoot.pdf
Provincies in cijfers	Databank met cijfers per gemeente rond bijvoorbeeld klimaat, landgebruik, veeteelt, natuur,... Daarnaast kun je ook rapporten opvragen voor de gemeente van je school of de woonplaats van je leerlingen: bijvoorbeeld de rapporten 'klimaat en energie', 'klimaatscenario's', 'adaptatiemaatregelen'.	Algemene website provincies in cijfers Link naar rapport klimaat en energie Link naar rapport klimaatscenario's Link naar rapport adaptatiemaatregelen Klik links boven op de knop wijzig om de gemeente aan te passen. Je kunt ook meerdere gemeentes invoegen.
Biodiversiteit – trofische cascades	Filmpjes over de invloed van wolven en walvissen op andere soorten en de omgeving. De filmpjes zijn in het Engels.	Hoe wolven rivieren veranderen - YouTube Hoe walvissen het klimaat veranderen - YouTube
Actualiteit over klimaatverandering en biodiversiteit	De website van de VRT NWS heeft een categorie 'milieu en klimaat' waarop interessante artikels over het thema geplaatst worden.	Milieu & Klimaat VRT NWS: nieuws Enkele voorbeelden: - artikel over het beschermen van een veengebied - artikel over temperatuurstijging - artikel over invloed droogte op dieren in België
Woordenlijst klimaatverandering	Woordenlijst in verband met klimaatverandering	Woordenboek (climatechallenge.be)

Biodiversiteit **onder druk**

Groepsleden:

 Klas:

Mitigatie- en adaptatiebingo

Zonnepanelen

Regenwaterton

Fietsers

Windenergie

Gecontroleerd overstromingsgebied

Bossen nemen CO2 op

Geveltuin

Openbaar vervoer

Led (straat)verlichting

Groendak

Warmtepomp

Wadi

Waterdoorlatende verharding

Vegetarisch eten

Verkoelend effect door bomen

Isolatie